

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

ดนตรี-นาฏศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

ดนตรี-นาฏศิลป์

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เวลา 50 ชั่วโมง/ปี

ศึกษาและฝึกทักษะทางดนตรี-นาฏศิลป์ผ่านกระบวนการพูด การขับร้อง การบรรเลงดนตรี การเคลื่อนไหวท่าทาง ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากล ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์ แทนเสียงและจังหวะเคาะของดนตรีไทยและดนตรีสากล บอกบทบาทหน้าที่ของเพลงสำคัญ ได้แก่ เพลงชาติไทย เพลงสรรเสริญพระบารมี และเพลงประจำโรงเรียน บอกบทบาทและความสำคัญของดนตรีในงานรื่นเริงและ วันสำคัญของชาติ สามารถขับร้องเพลงเดี่ยวและขับร้องเพลงหมู่ บรรเลงเครื่องดนตรีประกอบเพลงเดี่ยว และ บรรเลงเครื่องดนตรีประกอบเพลงหมู่ โดยใช้วิธีการตี สี ตี และเป่า แสดงความคิดเห็นต่อเสียงร้องและ เสียงดนตรี เคลื่อนไหวประกอบเพลงอย่างอิสระ เคลื่อนไหวประกอบเพลงอย่างมีรูปแบบ ระบุลักษณะเด่นและ เอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น ระบุความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น แสดงท่าทางประกอบเพลงตามรูปแบบนาฏศิลป์ ได้แก่ รำวงมาตรฐาน ภาษาท่า นาฏยศัพท์ การใช้ภาษาท่า และนาฏยศัพท์ประกอบเพลง สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบเพลงในรูปแบบต่าง ๆ การเคลื่อนไหว ในสถานการณ์สั้น ๆ และในสถานการณ์ที่กำหนด เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของผู้แสดงและผู้ชม บอกที่มา นาฏศิลป์ไทย บอกประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน รวมถึงระบุสิ่งที่เป็นลักษณะเด่นและ เอกลักษณ์ของนาฏศิลป์และการแสดงนาฏศิลป์ในท้องถิ่น

โดยใช้ทักษะกระบวนการทางดนตรีและนาฏศิลป์ในการแสดงออกทางดนตรีและนาฏศิลป์อย่าง สร้างสรรค์ การวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์

เพื่อให้เห็นคุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล รวมถึงเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี-นาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และการนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ศ 2.1	ป.3/1, ป.3/2, ป.3/3, ป.3/5, ป.3/6, ป.3/7	ป.3/4
มฐ. ศ 2.2	ป.3/1	ป.3/2
มฐ. ศ 3.1	ป.3/1, ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5	ป.3/2
มฐ. ศ 3.2	ป.3/1, ป.3/3	ป.3/2
	13 ตัวชี้วัด	4 ตัวชี้วัด

รวม 17 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.3

 เวลา 50 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรียนรู้สู่การดนตรี	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.3/1 ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรี ที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.3/2 ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียงและจังหวะ</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.3/3 บอกบทบาทหน้าที่ของเพลงที่ได้ยิน</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.3/5 เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.3/6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.3/7 นำดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>เครื่องดนตรีแต่ละชนิด มีรูปร่างลักษณะและมีเสียงที่เกิดจากวิธีการบรรเลงแตกต่างกัน สัญลักษณ์ทางดนตรีเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนดนตรี เสียงและจังหวะของดนตรีมีลักษณะต่างกัน สามารถใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนกันได้</p> <p>เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี และเพลงประจำโรงเรียน เป็นเพลงที่ใช้ในโอกาสต่างกัน ดังนั้น เราจึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสม</p> <p>การรู้หลักปฏิบัติในการขับร้องเพลง การบรรเลงเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวประกอบเพลง และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงขับร้องและเสียงดนตรีของตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม เป็นสิ่งที่ควรศึกษาเกี่ยวกับดนตรี</p>	24

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 2.1 ป.3/4 ขับร้องและบรรเลงดนตรี ง่าย ๆ			
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 ดนตรีท้องถิ่น	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 2.2 ป.3/1 ระบุลักษณะเด่นและ เอกลักษณ์ ของดนตรี ในท้องถิ่น ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 2.2 ป.3/2 ระบุความสำคัญและ ประโยชน์ ของดนตรี ต่อการดำเนินชีวิตของ คนในท้องถิ่น	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ดนตรีท้องถิ่นมีลักษณะ เด่นและเอกลักษณ์ที่ แตกต่างออกไปในแต่ละ ท้องถิ่น มีความสำคัญและ ประโยชน์ต่อการดำเนิน ชีวิตของคนในท้องถิ่น	6
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 นาฏศิลป์ไทย	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 3.1 ป.3/1 สร้างสรรค์การ เคลื่อนไหวในรูปแบบ ต่าง ๆ ในสถานการณ์ สั้น ๆ มฐ. ศ 3.1 ป.3/3 เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ของผู้แสดงและ ผู้ชม มฐ. ศ 3.1 ป.3/4 มีส่วนร่วมในกิจกรรม	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	การเคลื่อนไหวเป็นหนึ่งใน กิจกรรมที่นิยมจัดขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนาน เพลิดเพลินให้กับผู้เข้าร่วม กิจกรรม ซึ่งทำทางการ เคลื่อนไหวที่นำมาใช้ ประกอบการทำกิจกรรม นั้นอาจเป็นท่าทางการ เคลื่อนไหวอย่างอิสระ การ เคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ หรือการเคลื่อนไหวแบบ นาฏศิลป์ไทยโดยใช้ภาษา	13

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>การแสดงที่เหมาะสมกับวัย</p> <p>มฐ. ศ 3.1 ป.3/5 บอกประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 3.1 ป.3/2 แสดงท่าทางประกอบเพลงตามรูปแบบนาฏศิลป์</p>		<p>ท่าและนาฏยศัพท์เพื่อสื่อความหมายต่าง ๆ ไปยังผู้ชมการแสดง ซึ่งท่าทางที่นำมาใช้นั้นต้องสามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนเมื่อผู้ชมเห็นสามารถเข้าใจได้ทันทีว่าผู้แสดงต้องการสื่อในเรื่องใด นอกจากนี้การแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ ผู้แสดงจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการแสดงด้วย เพื่อจะได้แสดงท่าทางออกมาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบของการแสดงในชุดนั้น ๆ</p>	
<p>หน่วย การเรียนรู้ที่ 4 นาฏศิลป์ไทย น่ารู้</p>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 3.2 ป.3/1 เล่าการแสดงนาฏศิลป์ที่เคยเห็นในท้องถิ่น</p> <p>มฐ. ศ 3.2 ป.3/3 อธิบายความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 3.2 ป.3/2 ระบุสิ่งที่เป็นลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของการแสดงนาฏศิลป์</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>นาฏศิลป์ได้ถือกำเนิดขึ้นพร้อมกับชนชาติไทย จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นให้มีเอกลักษณ์เฉพาะแบบไทย คือ มีความอ่อนช้อยและงดงาม นอกจากนี้นาฏศิลป์ยังมีความสำคัญและมีคุณค่าต่อคนไทยในหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความบันเทิงเริงรมย์ ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ใช้ประกอบในพิธีกรรม พิธีการสำคัญ</p>	<p>7</p>

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
			<p>หรือกิจกรรมที่ท้องถิ่น หรือสังคมจัดขึ้น การแสดง นาฏศิลป์ไทยมีอยู่ด้วยกัน หลายประเภท ซึ่งการ แสดงแต่ละประเภทจะมี รูปแบบและลักษณะของ การแสดงที่แตกต่างกันไป เช่น การแสดงนาฏศิลป์ พื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่น จะแตกต่างกันไปตาม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิธีการดำเนิน ชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ฯลฯ</p>	